

XALQARO NORDIK UNIVERSITETI

**«O‘ZBEKISTON — 2030” STRATEGIYASINI
AMALGA OSHIRISH YO‘NALISHLARI VA
ISTIQBOLLARI YOSHLAR NIGOHIDA»
MAVZUSIDAGI RESPUBLIKA ILMIY-
AMALIY KONFERENSIYA**

Toshkent – 2024

III SHUBA

<i>Boboeva M.Sh. Mutaqillikdan keyingi davrda transformatsiyalashuv jarayonlari va uning ahamiyati.....</i>	258
<i>Muxammadjonov J.J. Fuqarolarning tadbirkorlik bilan shug'ullanish huquqini himoya qilishning asosiy shakllari hamda qonunchilik asoslari.....</i>	262
<i>Ismatov Sh.M., O'rinov O'. N. "O'zbekiston-2030" strategiyasida davlat boshqaruvi va sud-huquq tizimidagi islohotlar</i>	269
<i>Mamadjanov J.N. Yangi O'zbekistonda ijtimoiy davlat barpo etishda ijtimoiy huquqni ta'minlashning huquqiy asoslari hamda tashkiliy mexanizmlari</i>	272
<i>O'tanazarova Y.R. Iqtisodiy jarayonlarni modellashtirish va raqamlashtirishning ilmiy-uslubiy asoslari</i>	275
<i>Xomidov M. X. Sanoat korxonalarini va tarmoqlari kooperatsiyasini rivojlantirishning huquqiy asoslari.....</i>	280
<i>Meyliev O.R., Gofurova KX. Ijtimoiy sohani rivojlantirishda davlat byudjetining o'rni</i>	283
<i>Mirzamahmudov M.M. Kambag'allikni qisqartirishda davlat siyosatini belgilash va bunda davlat tomonidan infratuzilmaga kiritilgan investisiyaning ahamiyati</i>	287
<i>Isaxonova R.M. O'zbekistonda iqtisodiy islohotlar sharoitida aholi salomatligini ta'minlashni moliyaviy masalalari.....</i>	292
<i>Xalikov U., Kamilova N. Iqtisodiy xavfsizlikni ta'minlashning o'rni va ahamiyati</i>	295
<i>Sotvoldiyeva M.G., Turaeva S.T. Assessment of impact of human activity on water resources. Learning on the example of Uzbekistan.....</i>	299
<i>Shirinov A.Q. "O'zbekiston – 2030" strategiyasini amalga oshirish islohotlar tendensiyasi sifatida</i>	304
<i>Xoliqov L.M. O'zbekistonning ijtimoiy davlat sifatidagi maqomini yuksaltirishda "O'zbekiston – 2030" strategiyasining o'rni</i>	308
<i>Imomova O.J. O'zbekiston iqtisodiyotiga ta'sir ko'rsatuvchi omillar va turizm xizmatlarining mamlakat iqtisodiyotiga tasiri</i>	313
<i>Mansurova N.D. "O'zbekiston – 2030" strategiyasida gender tenglik masalalari</i>	316
<i>Jalolova Y.M., Zoirova M.Y. O'zbekistonda iqtisodiy, ijtimoiy huquqlarni ta'minlashning tashkiliy mexanizmlari masalalari.....</i>	319

sababli uzoq hududlardagi sayyohlar oqimi kam bo'lgan nuqtalardagi ichki turizmni rivojlantirishga katta e'tibor qaratish lozim. Ichki turizmni rivojlantirishda asosiy e'tiborni tegishli hudud madaniyati, tarixiy qadamjolari va shu hududgagina tegishli bo'lgan qadriyatlar va analarni rivojlantirish va ularni mamlakatimiz aholisiga qiziqarli tarzda yetkazishga qaratishimiz maqsadga muvofiq. Masalan Gullar sayli faqatgina Namangan viloyatida o'tkaziladi, yurtimiz milliyligini o'zida aks ettirgan go'zal atlas va adraslarimiz chiroyidan bahramand bo'lish uchun esa Marg'ilonga tashrif buyurish kerak. Yoki mamlakatimizning har bir hududida muqaddas qadamjolar ham bisyorgina. Fuqarolar turizm madaniyatini oshirish va bu kabi sayyohlik obyektlari bilan yaqindan tanishtirish maqsadida badiiy filmlar, turli ko'ngilochar ko'rsatuvlar, ilmiy va ommabop maqolalar orqali tanishtirib borilsa maqsadga muvofiq bo'lar edi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasida turizmni jadal rivojlantirishga oid qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risidagi O'zbekiston Respublikasi Prezidentining farmoni. 05.01.2019 yidagi PF-5611 son
2. Zaripova M.D. Scientific and theoretical bases for assessing the quality of staff training in the system of higher education //European International Journal of Multidisciplinary Research and Management Studies. – 2022. – T. 2. – №. 10. – C. 48-59.
3. Zaripova M. D. Improving the quality of training of high qualified personnel on the basis of competence level assessment //GWALIOR MANAGEMENT ACADEMY. – 2021. – C. 139.
4. A.SH. Bekmurodov, U.V. G'ofurov O'zbekistonda iqtisodiyotni liberallashtirish va modernizatsiyalash: natijalar va ustivor yo'nalishlar: o'quv qo'llanma. – T:TDIU-2007.

“O'ZBEKISTON – 2030” STRATEGIYASIDA GENDER TENGLIK MASALALARI

Mansurova Nigora Dmitriy qizi¹

*¹Buxoro Davlat Universiteti, Tarix va Yuridik fakulteti
Siyosatshunoslik yo'nalishi 1-bosqich talabasi
Mansurovan649@gmail.com*

Annotatsiya: Ushbu maqolada “O'zbekiston - 2030” strategiyasi doirasida keltirilgan maqsadlarni o'rgangan holda, ularni bugungi O'zbekiston uchun ahamiyati va zaruratlarini baholab boradi va o'z navbatida, asosan, strategiyadagi gender tenglik mavzusiga alohida to'xtalib o'tiladi. Strategiyada bu bo'yicha keltirilgan maqsadlarni va davlatda bu borada olib borilayotgan ishlar samaradorligini ham muhokama qiladi.

Kalit so'zlar: Strategiya, suv resurslar, gender tenglik, qo'mita, ayollar daftari.

O'zbekiston Respublikasidagi yaqin yillarda amalga oshirilayotgan islohotlar barchasi o'z mazmuniga ko'ra, inson huquq va erkinliklarini ta'minlash, xalq farovonligi va mamlakat mustaqilligini yanada mustahkamlash, uning dunyo miqiyosida rivojlangan davlat sifatida namoyon etish va xalqaro obro'sini oshirishga qaratilgan. Shu munosabat bilan davlatimiz rahbari tomonidan qator qonunlar va farmonlar qabul qilinmoqda. Ketma-ket tarzda mamlakatni isloh qilish yuzasidan alohida davlat dasturlari ishlab chiqilib, hayotga tatbiq qilinmoqda. Mana shunday hujjatlardan biri bu – 2023-yil 11-sentabrda qabul qilingan “O'zbekiston – 2030” strategiyasi to'g'risida” O'zbekiston Respublikasi Prezidentining farmoni bo'lib hisoblanadi.

Bu farmonni chiqarishdan maqsad shuki, qudratli Yangi O'zbekistonni barpo etish bo'yicha xalqimizning xohish-istaklarini ro'yobga chiqarish, barkamol avlodni sog'lom, bilimli va ma'naviyatli qilib tarbiyalash, fuqarolar salohiyatini rivojlantirish bo'yicha barcha imkoniyatlarni yaratish, qonun ustuvorligini, barqarorlik, adolat va xavfsizlikni kafolatli ta'minlash va kuchli iqtisodni shakllantirishdir. Keyingi yetti yillikdagi rivojlanishning asosiy yo'nalishi bo'lgan bu strategiya 5 ta ustuvor yo'nalishdan iborat bo'lib, o'z tarkibida 100 ta maqsadni aks ettiradi. Bu maqsadlarning barchasi o'z o'rnida qo'llanilgan holda, belgilangan muddatda yuqori samaradorlikka erishishni ta'minlashi darkor.

Demak, strategiyaning o'ziga to'xtaladigan bo'lsak, unda beshta ustuvor yo'nalish mavjud:

1. Har bir insonga o'z salohiyatini ro'yobga chiqarishi uchun munosib sharoitlarni yaratish;
2. Barqaror iqtisodiy o'sish orqali aholi farovonligini ta'minlash;
3. Suv resurslarini tejash va atrof muhitni muhofaza qilish;
4. Qonun ustuvorligini ta'minlash, xalq xizmatidagi davlat boshqaruvini tashkil etish;
5. Mamlakatni xavfsiz va tinchliksevar davlatga aylantirish ishlarini davom ettirish.

Mana shunday ustuvor yo'nalishlar asosida kelgusi yetti yillikda amalga oshirilishi kutilayotgan islohotlar barcha sohalarni qamrab oladi. Shu jumladan, gender tenglik masalalariga ham e'tibor qaratilgan. Xususan, strategiyada quyidagi maqsadlar keltirib o'tilgan: “Gender tengligini ta'minlash siyosatini davom ettirish, boshqaruv lavozimlaridagi xotin -qizlar ulushini 30 foizga oshirish. Jamiyatdagi xotin- qizlarga tazyiq va zo'ravonlikka nisbatan murosasizlik muhitini yaratish, xotin-qizlarning huquqlari va qonuniy manfaatlarini ta'minlash; “Ayollar daftari” bilan manzilli ishlashning shaffof mexanizmini yaratish, mazkur ishlar bo'yicha jamoatchilik nazoratini o'rnatish” [1].

Mana shunday tarzda tizimli ishlar olib borilishi jamiyatda va ijtimoiy munosabatlarda to'la tenglikni ta'minlashga xizmat qiladi. “Zamonaviy jamiyat rivoji gender yondashuvni davlatning barcha funktsiya, vazifa va harakatlarida ko'zda tutishni talab qiladi. Bunday yondashuv jamiyat hayotining turli sohalarni davlat dasturlari qonunchilik va siyosiy kursni belgilashda gender tahlil orqali

baholashni talab qiladi” [2]. Mamlakatda gender tenglikni ta’minlash o’ta muhim bo’lganligi sabab uni amalga oshirishda qilinayotgan chora-tadbirlar ham shunchalik ahamiyatga ega. Demokratiyaning asosiy tamoyilini ham tenglik tashkil qiladi. Demak, bu sohadagi dolzarb muammolarni hal qilish darkor. Yurtimizida bu bo’yicha qilinayotgan ishlar ham ancha samarador.

“...2020 - yilning 30- oktabr kunida O’zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Senatining xotin – qizlar va gender tengligi yuzasidan qo’mita tomonidan mahalla va oilani qo’llab-quvvatlash vazirligi bilan hamkorlikda davra suhbatini o’tkazilgan. Ushbu yig’ilishda yoshlar va ayollarni qo’llab-quvvatlash masalalari muhokama qilindi” [3]. Bunday keng qamrovli ishlarning boisi shundaki, dunyodagi barcha xalqlarning, jamiyatlarning madaniyat darajasi va taraqqiyoti eng avval ularning ayollarga bo’lgan munosabati bilan baholanadi.

Shunday qilib, davlatimiz mustaqillikka erishgan kundan boshlab xalq farovonligini ta’minlash va mamlakatni kuchaytirish maqsadida ancha ishlarni amalga oshirdi. Bu ishlar hozir ham jadal sur’atda davom etmoqda. Bu o’rinda prezidentimizning ham ijobiy fikrlari mavjud. Unga ko’ra: “Xotin-qizlar barcha soha va tarmoqlarda erkaklar bilan teng huquqqa ega bo’lib, yuksak hurmat - ehtiromda yashagan mamlakatda albatta tinchlik va hamjihatlik, o’sish va yuksalish bo’ladi” [4]. Bu so’zlar amalda ham o’z tasdig’ini topgan.

Hozirgi kunda yurtimizda bu masala doirasida bir qancha tashkilotlar o’z faoliyatini ko’rsatmoqda. Misol uchun, gender tenglikni ta’minlash bo’yicha komissiya, Oliy Majlis Senatining Xotin-qizlar va gender tenglik masalalari qo’mitasi, Respublika xotin-qizlar jamoatchilik kengashi shular jumlasiga kiradi. Shu bilan birgalikda o’tgan bir necha yillar ichida qabul qilingan hujjatlar, jumladan, Prezidentimizning 6 ta farmon va qarorlari, 2 ta qonun, Vazirlar mahkamasining 16 ta qarori jami 24 ta hujjatning barchasi bu muhim masalaning amaliy ijrosiga qaratilgan.

Yana shuni ham e’tiborga olish kerakki, ayollar va erkaklar tengligi xususidagi tamoyillar yangi tahrirdagi O’zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasida ham o’z tasdig’ini topgan. Bosh qonunimizning 58 - moddasida: “ Xotin - qizlar va erkaklar teng huquqlidirlar. Davlat xotin- qizlar va erkaklarga jamiyat hamda davlat ishlarini boshqarishda, shuningdek, jamiyat va davlat hayotining boshqa sohalarida teng huquq va imkoniyatlarni ta’minlaydi” [5]. Jamiyatdagi tenglik va farovonlik xalqning zaruriy xohishi ekan, uni amalga oshirish va belgilangan vazifalarni bajarish davlat zimmasidadir. Bir narsa aniqki, samarador islohotlar barchasi O’zbekistonni fuqarolar xohish-irodasidagi kabi farovon va to’laqonli demokratik davlatga aylantiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro’yxati:

1. O’zbekiston – 2030 strategiyasi, Toshkent – 2023. 12-13- b.
2. “Ayollar huquqlarini ta’minlashning xalqaro-huquqiy va milliy mexanizmlari”. – Toshkent, 2013. 4-b.
3. Ruzimbayeva Iroda Ruslan qizi, Xotin-qizlar va erkaklar o’rtasidagi gender tengligi, “Xotin-qizlar va erkaklar o’rtasidagi gender tengligi” mavzusida ilmiy-amaliy anjumani ma’ruzalar to’plami. –Toshkent, 2021. 27-b.